

Jaarverslag

Academiejaar 2017-2018

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Leden Dagelijks Bestuur en Algemene Vergadering	5
2.1. Dagelijks Bestuur 2017-2018	5
2.2. Leden van de Algemene Vergadering 2017-2018	5
2.3. Dagelijks Bestuur 2018-2019 (verkozen op de AV van 07/05/2018 en 24/09/2018).....	5
3. Studentenvertegenwoordigers in raden en commissies Faculteit Farmaceutische Wetenschappen	5
3.1. Faculteitsraad	5
3.2. Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs	5
3.3. Opleidingscommissies.....	5
3.4. Commissie internationalisering.....	5
3.5. Diversiteitsteam	5
4. Doelstellingen	6
5. Verslag academiejaar 2017-2018	6
5.1. Interne werking	6
5.1.1. Algemene Vergadering en Dagelijks Bestuur	6
5.1.2. Financiën.....	6
5.1.3. Naamsbekendheid.....	7
5.2. Evenementen.....	8
5.2.1. Peter- en meteravond.....	8
5.2.2. Research Day & Student Research Symposium.....	8
5.3. Verkiezingen studentenvertegenwoordigers.....	9
5.4. Onderwijs	9
5.4.1. Standpunt ijkingsstoetsen	9
5.4.2. Kosten.....	9
5.4.3. Standpunt Academische Kalender	10
5.4.4. Opleidingscommissie master Farmaceutische Zorg	12
5.4.5. Focusgroep GFK, Interdisciplinaire oefening zorgstrategie en stageterugkomdagen	12
5.4.6. Peerleerbezoek.....	13
5.5. Vertegenwoordiging binnen de GSR.....	13
5.6. Vertegenwoordiging binnen VFSO	14
6. Contactgegevens	14

7. Bijlagen	15
7.1. Statuten – versie oktober 2017	15
7.2. Nabespreking werkgroepvergadering RD-SRS.....	18
7.3. Standpunt m.b.t. het invoeren van een ijkingsstoets of (niet-bindende) toelatingsproef voor toekomstige farmacistudenten.....	24
7.4. Kosten	25
7.4.1. 1 ^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen	25
7.4.2. 2 ^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen	25
7.4.3. 3 ^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen	26
7.4.4. 1 ^e Master Farmaceutische Zorg	27
7.4.5. 2 ^e Master Farmaceutische Zorg	27
7.4.6. 1 ^e Master Geneesmiddelenontwikkeling.....	28
7.4.7. 2 ^e Master Geneesmiddelenontwikkeling	28
7.5. Standpunt Academische Kalender (13 december 2016).....	29
7.5.1. Hoge werklast.....	29
7.5.2. Leerlijnen	29
7.5.3. Practica.....	29
7.6. Opleidingscommissie master Farmaceutische Zorg	30
7.6.1. Studielast en werklast (afwijkingen van de studiegids)	30
7.6.2. Evaluatie/ feedback.....	31
7.6.4. Participatiegraad voor studietijdmetingen verhogen	34
7.7. Focusgroep GFK.....	35
7.7.1. Zijn er elementen die moeten blijven zoals ze zijn? Zo ja, waarom?	35
7.7.2. Zijn er elementen die beter zouden kunnen? Zo ja, waarom zou je dit veranderen en hoe?	35
7.7.3. Zijn er elementen die geen meerwaarde hebben? Zo ja, waarom niet?.....	36
7.8. Interdisciplinaire oefening zorgstrategie	36
7.8.1. Inleidingsles (UFO).....	36
7.8.2. Voorbereidingsvoormiddagen.....	37
7.8.3. Presentaties en debatten.....	37
7.8.4. Belang van de oefening	37

Verklarende woordenlijst

AV	Algemene Vergadering
DB	Dagelijks Bestuur
FZ	Farmaceutische Zorg
GFK	Geïntegreerde Farmaceutische Kennis
GSR	Gentse Studentenraad
GO	Geneesmiddelenontwikkeling
OC	Opleidingscommissie
RD-SRS	Research Day & Student Research Symposium
StuFF	Studentenraad van de Faculteit Farmacie
StuGG	Studentenraad van de Faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
StuVer	Studentenvertegenwoordiger
VFSO	Vlaams Farmaceutisch Studenten Overleg

1. Voorwoord

Geachte heer Decaan,
Geachte leden van de Faculteitsraad,
Geachte commissieleden,
Geachte professoren,
Geachte studenten en leden van onze faculteit,

Graag stel ik u het jaarverslag van StuFF (Studentenraad van de Faculteit Farmacie) voor. Met tevredenheid kan ik terugblikken op het afgelopen academiejaar. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de gerealiseerde projecten van de facultaire studentenraad en laat toe haar werking kritisch te evalueren. Ik hoop dan ook dat dit verslag bijdraagt tot de optimalisatie van de studentenvertegenwoordiging aan onze faculteit. StuFF is steeds bereid om een antwoord te bieden op vragen of opmerkingen over dit jaarverslag.

Graag wens ik iedereen te bedanken die zich heeft ingezet voor StuFF, in het bijzonder het Dagelijks Bestuur en de leden van de Algemene Vergadering. Ook wens ik mijn dank uit te drukken voor de inhoudelijke en financiële ondersteuning van de Gentse Studentenraad. Tot slot wens ik het nieuwe Dagelijks Bestuur van StuFF veel succes toe.

Namens het voltallige Dagelijks Bestuur,

Lotte Deschepper, voorzitter StuFF academiejaar 2017-2018

2. Leden Dagelijks Bestuur en Algemene Vergadering

2.1. Dagelijks Bestuur 2017-2018

Lotte Deschepper (Voorzitter)
Gülsüm Gücenmez (Ondervoorzitter, jaarverantwoordelijke 3^e bachelor)
Stijn Van Hoecke (Penning)
Laura Linthout (Secretaris)
Sigrid Deprez (PR, jaarverantwoordelijke 2^e master GO)
Silke Henry (VFSO-afgevaardigde)

2.2. Leden van de Algemene Vergadering 2017-2018

Vincencia Agbanyo (jaarverantwoordelijke 1^e bachelor)
Lauren Verbruggen
Jolien Stevens (jaarverantwoordelijke 2^e bachelor)
Jeiran Mosala
Sigrid Verhelst (jaarverantwoordelijke 1^e master FZ)
Ellen Goeteyn
Helena Vande Weghe (jaarverantwoordelijke 1^e master GO)
Simon Krols
Laura Van Hevele
Hannelore Van Eygen (jaarverantwoordelijke 2^e master FZ)

2.3. Dagelijks Bestuur 2018-2019 (verkozen op de Algemene Vergadering van 07/05/2018 en 24/09/2018)

Gülsüm Gücenmez (Voorzitter)
Laura Linthout (Ondervoorzitter)
Helena Vande Weghe (Penning)
Jolien Stevens en Sigrid Verhelst (PR)

3. Studentenvertegenwoordigers in raden en commissies¹ Faculteit Farmaceutische Wetenschappen

3.1. Faculteitsraad: Silke Henry, Laurens Leys

3.2. Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs: Jolien Stevens, Jeiran Mosala, Sigrid Verhelst, Laura Van Hevele

3.3. Opleidingscommissies

3.3.1. Bachelor: Sarah De Bruycker, Lauren Verbruggen, Laura Linthout, Gülsüm Gücenmez, Laurens Leys

3.3.2. Master Farmaceutische Zorg: Sigrid Verhelst, Lotte Deschepper, Hannelore Van Eygen

3.3.3. Master Geneesmiddelenontwikkeling: Ellen Goeteyn, Simon Krols, Silke Henry, Sigrid Deprez

3.4. Commissie internationalisering: Lotte Deschepper

3.5. Diversiteitsteam: Gülsüm Gücenmez

---

¹ Uitleg over de respectievelijke raden en commissies: zie <https://www.ugent.be/fw/nl/faculteit/raden> en <https://stuff.ugent.be/>

4. Doelstellingen

StuFF is de studentenraad van de faculteit Farmaceutische Wetenschappen aan de UGent. StuFF is een facultair aanspreekpunt voor studenten en een overlegplatform tussen studentenvertegenwoordigers die zetelen in facultaire raden en commissies, tevens verenigt ze de jaarverantwoordelijken. De rol van studentenvertegenwoordigers (StuVers) bestaat erin om de belangen van de studenten te verdedigen en problemen te signaleren. Op die manier hebben StuVers mee inspraak in het beleid van de opleiding en de faculteit. Anderzijds wordt er ook sterk ingezet op de vertegenwoordiging binnen de Gentse Studentenraad (GSR). Daarnaast organiseert StuFF projecten zoals de peter- en meteravond en het Student Research Symposium.

5. Verslag academiejaar 2017-2018

5.1. Interne werking

5.1.1. Algemene Vergadering en Dagelijks Bestuur

De facultaire Studentenraad Farmacie bestaat uit een Algemene Vergadering (AV) en een Dagelijks Bestuur (DB). De AV bestaat uit studentenvertegenwoordigers die zetelen in de Faculteitsraad, studentenvertegenwoordigers die zetelen in commissies en raden en jaarverantwoordelijken. Ook bachelor- en masterstudenten zijn van harte uitgenodigd op de AV. Zij hebben pas stemrecht vanaf de derde vergadering die ze bijwonen. Naast de AV bestaat StuFF uit een DB, verkozen door de AV. Het DB staat in voor de algemene werking van StuFF en heeft de eindverantwoordelijkheid in het formuleren en verdedigen van studentenstandpunten over interuniversitaire, universitaire en facultaire beleidszaken. De belangrijkste regels en principes waar StuFF aan voldoet, zijn vastgelegd in de statuten, zie bijlage 7.1.

Afgelopen academiejaar kwam de AV van StuFF acht keer samen in één van de seminariezalen van de faculteit Farmaceutische Wetenschappen. Ter voorbereiding van raden en commissies worden hier agendapunten bediscussieerd en wordt een gemeenschappelijk standpunt ingenomen. Achteraf wordt er, in de mate van het mogelijke (rekening houdend met de confidentialiteit van de onderwerpen), teruggekoppeld om mede StuFF-leden op de hoogte te brengen van genomen beslissingen in raden en commissies. Door de jaarverantwoordelijken uit te nodigen op de AV, voorzien zij ook de informatiedoorstroom vanuit hun opleidingsjaar. De activiteiten die StuFF organiseert, worden eveneens besproken op de AV.

5.1.2. Financiën

De GSR stelt een budget van €1000 per jaar ter beschikking aan iedere erkende facultaire studentenraad. Dit budget, afkomstig van het Bijzonder Fonds voor Studentenvoorzieningen (BFSV) vanuit centraal universitair niveau, dient om de werking van de studentenraad te ondersteunen. Via een kostennota vergezeld van originele betalingsbewijzen, worden ingediende onkosten teruggevorderd door de penning. Het DB heeft verantwoordingsplicht t.a.v. de AV i.v.m. uitgaven. De leden van de AV worden via de begroting op de hoogte gebracht van de toekomstige uitgaven. Om de transparantie te bevorderen, hebben leden steeds het recht op inzage in de boekhouding.

Onderstaande tabel somt de begrote en effectieve uitgaven op tijdens academiejaar 2017-2018.

AJ 2017-2018	Begrote uitgaven	Effectieve uitgaven
Peter- en meteravond	€60	€34,47
Sinterklaasactie	€500	€497,29
Nieuwjaarsreceptie	€120	€164,38
Broodjes voor aanwezigen tijdens AV's (aangekocht in studentenresto Boudewijn)	€120	€101
Totaal	€800	€797,14

Voor de onkosten in het kader van Student Research Symposium werd een projectaanvraag van €1500 ingediend en goedgekeurd bij de GSR. Dit budget werd gebruikt om de posterbeurs te financieren.

5.1.3. Naamsbekendheid

Hoewel StuFF het belang van studentenparticipatie onderstreept, blijft het moeilijk om studenten te motiveren om een engagement als StuVer op te nemen. Studenten blijken onvoldoende vertrouwd met de werking en realisaties van de studentenraad. Daarnaast leeft de gedachte dat studentenvertegenwoordiging moeilijk te combineren valt met de werklast van de opleiding. Verplichte aanwezigheden op practica, deadlines voor opdrachten, stage enz. brengen ook praktische problemen met zich mee. Daarom focust StuFF voornamelijk op mandaten op facultair- en opleidingsniveau en pas in secundaire orde op mandaten op instellings- of Vlaams niveau.

Afgelopen academiejaar organiseerde StuFF twee evenementen om haar naamsbekendheid te vergroten. Begin december kreeg iedere student een geschenkje (zoetigheid en een StuFF-balpen) ter gelegenheid van Sinterklaas. Daarnaast ontving iedere student een uitnodiging voor de nieuwjaarsreceptie die plaatsvond op woensdagavond 21 februari 2018. Ook commissieleden, medewerkers van het decanaat en de Facultaire Studentenadministratie (FSA) waren van harte welkom. Samen met 18 aanwezigen zetten StuFF-leden het nieuwe jaar feestelijk in met een hapje en een drankje. Een geslaagde eerste editie die volgend jaar hernomen zal worden.

StuFF heeft getracht zoveel mogelijk studenten te bereiken via haar facebookpagina, Minerva en via UGent mail. Ook houdt de studentenraad vast aan de klassieke methodes om reclame te maken, namelijk via flyers en door te gaan spreken in auditoria. Ondanks de reeds geleverde inspanningen zal er blijvend ingezet moeten worden op de promotie van studentenparticipatie. StuFF was dan ook vertegenwoordigd op de werkgroep communicatie die de GSR eind juli organiseerde. Samen met andere studentenraden en het DB van de GSR werd er gebrainstormd over sociale media-acties en bekendheidsacties. StuFF kijkt er alvast naar uit om volgend academiejaar actief deel te nemen aan initiatieven vanuit de GSR om de facultaire studentenraad meer in de kijker te zetten.

5.2. Evenementen

5.2.1. Peter- en meteravond

In de tweede week van het academiejaar (woensdag 4 oktober 2017) werd traditiegetrouw de peter- en meteravond georganiseerd voor eerstejaarsstudenten. De avond startte met een presentatie over studentenvertegenwoordiging aan de faculteit en de studenten kregen meer info over wie aangesproken kan worden in geval van problemen (jaarverantwoordelijke, studentenvertegenwoordiger, trajectbegeleider...). Daarna volgde een korte rondleiding op de faculteit (seminariezalen, monitoraat, decanaat, FSA, lockers in de kelder, lokaal Gentse Farma Kring en practicumzaal Prefab). Vervolgens kregen de studenten per groepje van 3 à 4 een ouderejaarsstudent toegewezen. Op informele wijze werd uitleg gegeven over de vakken van het eerste jaar, hoe cursussen en practica best aangepakt worden, tips voor de examens enz. Contactgegevens werden uitgewisseld zodat eerstejaarsstudenten later met vragen bij hun meter of peter terecht konden. Dit academiejaar schreven 78 eerstejaarsstudenten zich in, 20 meters en peters deelden vol enthousiasme hun ervaring uit het eerste jaar.

5.2.2. Research Day & Student Research Symposium

5.2.2.1. Beschrijving

Op 19 april 2018 organiseerden zowel de Commissies Wetenschappelijk Onderzoek als de studentenraden van de Faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (StuGG) en Farmaceutische Wetenschappen (StuFF) hun jaarlijkse Research Day & Student Research Symposium (RD-SRS). Dit interfacultaire evenement heeft als doel om het wetenschappelijk onderzoek aan beide faculteiten naar voren te brengen en te promoten. Het is bovendien de ideale gelegenheid om kennis te maken en ideeën uit te wisselen met mede-onderzoekers.

Tijdens de parallele sessies in de seminariezalen (onderdeel RD) lichtten doctoraatsstudenten en postdocs hun onderzoek toe a.d.h.v. een mondelinge presentatie (10 min.), gevolgd door een vragenronde (5 min.).

Als gastsprekers voor RD werden dit jaar professor Peter Vandenabeele (VIB-UGent) en professor Albert Hofman (Harvard University) uitgenodigd. Zij gaven respectievelijk een presentatie over celdood en het nut van epidemiologie voor klinisch onderzoek. De studentenraden mochten Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeuren verwelkomen voor een lezing over de rol van het onderzoek in het toekomstig gezondheidsbeleid.

Tussen 16u en 17u organiseerden StuGG en StuFF een posterbeurs. Thesis-, Honours Programme en doctoraatsstudenten kregen zo de kans om hun onderzoek aan de hand van een poster voor te stellen. Studenten en andere geïnteresseerden waren welkom en konden uitleg vragen over het desbetreffende onderzoek. Tijdens deze editie ontvingen de studentenraden 96 posterinzendingen. Alle posters werden beoordeeld door een panel van professoren en per categorie (masterthesis, Honours Programme en doctoraat) werd een prijs uitgereikt voor de beste poster.

Na het panelgesprek over wetenschapscommunicatie, gemodereerd door Sven Pichal, werd het evenement afgesloten met een speech van de decanen en de prijsuitreiking.

De studentenraden bedanken graag het organisatiecomité en alle medewerkers die hebben bijgedragen tot de succesvolle samenwerking tussen beide faculteiten. Daarnaast wensen de studentenraden ook de GSR te bedanken voor de financiële ondersteuning van dit project.

5.2.2.2. Evaluatie

Op 5 juli 2018 kwam de werkgroep RD-SRS bijeen om de editie van 2018 te evalueren op basis van suggesties en opmerkingen, onder meer uit de enquête die na het evenement naar alle deelnemers en bezoekers werd verstuurd. Ter opvolging van de werkgroepvergadering hebben de studentenraden nadien gereflecteerd hoe de posterbeurs geoptimaliseerd kan worden. Hierbij werd vertrokken van de opmerkingen en bijhorende tips uit de presentatie van de werkgroep (zie bijlage 7.2). Voor volgende editie zal extra aandacht besteed worden aan de werkpunten die naar voren kwamen tijdens de evaluatie. Met tevredenheid blikkt StuFF terug op de vlotte samenwerking met StuGG.

5.3. Verkiezingen studentenvertegenwoordigers

Van 7 tot 9 mei 2018 konden UGent studenten hun stem uitbrengen voor hun vertegenwoordigers in de Faculteitsraad, de Raad van Bestuur en de Sociale Raad. Ondanks meerdere oproepen aan studenten om zich hiervoor kandidaat te stellen, kwamen voor de Faculteitsraad van de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen slechts twee kandidaten op. Aangezien er twee zitjes te verdelen waren, werden er geen verkiezingen georganiseerd voor de Faculteitsraad. Gülsüm Gücenmez en Lauren Verbruggen werden aangesteld om de studenten te vertegenwoordigen in de Faculteitsraad. De studenten konden wel stemmen voor hun vertegenwoordigers en plaatsvervangers in de Raad van Bestuur en de Sociale Raad. Om de participatiegraad te verhogen, werden flyers uitgedeeld en gingen StuFF-leden rond met iPads om stemmen op te halen.

5.4. Onderwijs

5.4.1. Standpunt ijkingsstoetsen

Op vraag van het bestuurslid Onderwijs van de GSR formuleerde StuFF in december 2017 haar standpunt omtrent het invoeren van een ijkingsstoets of (niet-bindende) toelatingsproef voor toekomstige farmaciestudenten. Een ijkingsstoets is een oriënterende proef die studenten uit het zesde middelbaar helpt bij de overgang van het secundair naar het academisch onderwijs. De ijkingsstoets gaat na of de student beschikt over voldoende academisch potentieel én over de noodzakelijke wiskundige en wetenschappelijke vaardigheden om de opleiding aan te vatten.² StuFF is overtuigd van de meerwaarde van een niet-verplichte en niet-bindende ijkingsstoets (zie bijlage 7.3). Op 2 juli 2018 konden studenten uit het zesde middelbaar voor het eerst deelnemen aan de niet-verplichte ijkingsstoets die georganiseerd werd aan de Gentse faculteit Farmaceutische Wetenschappen.

5.4.2. Kosten

Op vraag van de Opleidingscommissie (via Directie Onderwijsaanlegenheden) stelde StuFF een document op met studiekosten voor bachelor- en masterjaren (zie bijlage 7.4).

---

² <https://www.ugent.be/fw/nl/voor-toekomstige-studenten/ijkingsstoetsen2018> (laatst geraadpleegd op 10/09/2018)

5.4.3. Standpunt Academische Kalender

Naar aanleiding van de nota van de Werkgroep Alternatieve academische kalender (17 oktober 2016) in opdracht van de Onderwijsraad, publiceerde de GSR in december 2016 haar standpunt omtrent de academische kalender. Dit standpunt werd geschreven in nauwe samenwerking met de facultaire studentenraden. Ook StuFF uitte destijds de bezorgdheden van farmacistudenten omtrent het modulesysteem. De verhoogde studielast, het verlies aan structuur binnen de leerlijnen en de moeilijkheid om practica te implementeren, werden aangehaald als de voornaamste bekommernissen (zie bijlage 7.5).

Begin oktober 2017 werden de facultaire studentenraden opnieuw bevraagd door de GSR. Principes die niet aan bod kwamen in de initiële nota werden bediscussieerd. Het standpunt van StuFF wordt hieronder samengevat.

5.4.3.1. Modules (waarbij per semester modules van 6 weken worden gevolgd door een examenperiode)

De voorkeur gaat uit naar systeem zonder modules. Allereerst meent StuFF dat de studiedruk zal toenemen. Daarnaast zal er overlap zijn in de verschillende leerlijnen (chemie, fysica, ...). Ten slotte is een modulesysteem moeilijk te combineren met practica, tussentijdse practica-examens, stage en masterproef. Kortom, StuFF haalt opnieuw dezelfde pijnpunten aan als in het standpunt dat gepubliceerd werd in december 2016.

5.4.3.2. Organisatie van tweede zittijd

Indien de tweede zittijd opgesplitst wordt (het voorzien van tweedekansexamens na elk semester), is het positief dat de leerstof nog vers in het geheugen zit en dat vakantie voor iedereen gegarandeerd is. Het nadeel is dat de tweede zittijd een zware examenperiode wordt aangezien er geen rustmoment ingebouwd is. Dit is haalbaar voor studenten met lichte tekorten. Voor studenten met veel herexamens is het zwaar.

5.4.3.3. Inlassen van echte vakantieweken

Het inlassen van echte vakantieweken gaat ten koste van studietijd (blok- en examenperiodes worden hiervoor ingekort). Momenteel vult de student zijn/ haar zomervakantie zelf in. Uit praktijk blijkt dat de eerste twee weken meestal aanzien worden als echte vakantie voor vele studenten.

5.4.3.4. Verschuiven van de paasvakantie

StuFF is voorstander om een week paasvakantie te verschuiven naar vlak voor de examens van het tweede semester. Op de faculteit Farmaceutische Wetenschappen geven proffen amper tot geen les in de inhaalweek, waardoor studenten de inhaalweek kunnen gebruiken als blok. Hoewel het in die zin niet noodzakelijk is om de week paasvakantie te verplaatsen, kan een verplaatsing wel leiden tot betere motivatie om te studeren (week valt immers vlak voor de examens). De paasvakantie wordt vaak gebruikt voor het maken van taken, om echt te blokken valt deze feitelijk te vroeg.

5.4.3.5. Start van het academiejaar

Indien het academiejaar vroeger start, zal de studiedruk toenemen. Hetzelfde argument als bij het modulesysteem geldt hier dus.

5.4.3.6. Meer tijd voor heroriëntering

De vraag kan gesteld worden of hiervoor een verandering van het model noodzakelijk is. StuFF is van mening dat extra tijd voor heroriëntering niet noodzakelijk is; studenten weten vrij snel of ze de richting zouden aankunnen. Het is steeds mogelijk om na een volledig jaar over te schakelen. Een mogelijkheid om meer tijd voor heroriëntering te creëren, is het sneller bekendmaken van punten (nadat de punten door de prof zijn ingegeven). StuFF is hier geen voorstander van, aangezien dit meer stress met zich meebrengt.

5.4.3.7. Gelijke versus ongelijke semesters

De studentenraad meent dat semesters die langer duren dan 12 weken, zwaar worden (ook voor het instuderen van examens). Indien geopteerd wordt voor ongelijke semesters, zal het hele studieprogramma (vakken en studiepunten) gewijzigd moeten worden. Het is belangrijk erover te waken dat de studiepunten evenredig zijn met de studielast en het aantal lesweken.

5.4.3.8. Inhaalweek

Het is positief dat inhaalactiviteiten geconcentreerd zullen worden op 1 of 2 dagen, zodat de rest als blokperiode wordt gevrijwaard. Wegens de hoge studie- en practicumlast is de blok essentieel om een inhaalbeweging te doen voor de examens. Echter voor farmaciestudenten is dit onderdeel minder relevant, aangezien de proffen in de mate van het mogelijke ervoor zorgen dat de cursussen afgerond zijn voor de inhaalweek.

Bovenstaande opinie van StuFF lag in lijn met de standpunten van de overige facultaire studentenraden. De GSR publiceerde daarop haar standpunt eind oktober 2017.³

Begin januari 2018 hield de GSR een brede bevraging onder de studenten van de Universiteit Gent. 8.059 studenten (ofwel: bijna 20% van alle studenten) vulden de online enquête in omtrent de herindeling van de academische kalender. Voor de faculteit Farmaceutische Wetenschappen liet 19,65% van de studenten zijn/haar mening horen. Uit het overzichtsdocument van de resultaten kwamen voor de faculteit Farmaceutische Wetenschappen dezelfde tendensen (zie eerder) naar boven.⁴

- Modules: 53% van de farmaciestudenten staat negatief ten opzichte van een modulesysteem in het algemeen. Op de vraag hoe studenten staan ten opzichte van een modulesysteem in de eigen opleiding, zijn de antwoorden als volgt verdeeld: 15% zeer negatief, 33% negatief, 20% neutraal, 27% positief en 5% zeer positief.
- Start van het academiejaar: 68% geeft aan de huidige startdatum te verkiezen boven een start op 1 september indien dit tot gevolg heeft dat het volledige eerste semester (inclusief examens) voor het kerstreces afgerond zal zijn.
- Organisatie van de tweede zittijd: 39% van de studenten staat positief t.o.v. de organisatie van de tweede zittijd zoals die nu gebeurt, 22% negatief en de overige studenten neutraal. 43% van de studenten staat positief t.o.v. een tweede zittijd die sneller volgt op de examens van het tweede

---

³ Standpunt academische kalender, https://gentsestudentenraad.be/static/files/a16883be-07ad-468f-b87a-e07415667b8a-Standpunt_academische_kalender.pdf (laatst geraadpleegd op 12/09/2018)

⁴ Enquête herindeling academiejaar: analyse van de resultaten, https://gentsestudentenraad.be/static/files/137aa0e0-1f57-45f6-bd68-3b561e2239af-Analyse_enquete.pdf (laatst geraadpleegd op 12/09/2018)

semester zodat er nadien een gegarandeerde vakantieperiode is, ook als dit betekent dat er minder blokperiode is voor de tweede zit. 40% staat hier negatief tegenover, de overige studenten neutraal.

- Kerstvakantie: 27% zou het academiejaar vroeger willen laten starten om een gegarandeerde, vrije vakantieperiode te hebben rond Kerstmis en Nieuwjaar. De vraag was voorwaardelijk gesteld: in de vraagstelling zelf werd reeds gewezen op een hogere studiedruk ten gevolge van het minder aantal weken dat beschikbaar zou zijn voor het eerste semester (dat voor de kerstvakantie afgerond dient te zijn om deze vrij te kunnen houden).
- Gegarandeerde vakantie: Farmaciestudenten geven duidelijk aan voorstander te zijn van gegarandeerde vakantieperiodes (zonder te specificeren wanneer deze moeten vallen). Slechts 17% geeft aan dit niet te willen terwijl de overige bevroagden aangeven dit wel voor te staan. Belangrijk hierbij is dat van de studenten die aangeven dit te willen, 74% dit slechts wil als er niet te veel blok- en examenperiode verloren gaat.
- Heroriëntering: 20% van de farmaciestudenten geven aan tijdens de studieloopbaan gedacht te hebben aan heroriëntering. Van deze studenten geeft 67% aan hiervoor te weinig tijd gehad te hebben. Het feit dat op de faculteit weinig interne alternatieven bestaan, is mogelijks de reden waarom studenten ondervinden nu te weinig tijd te hebben om te oriënteren.
- Paasvakantie: Het voorstel om de paasvakantie met een week in te korten en een week blokperiode in te lassen op het einde van het tweede semester, kan op meer goedkeuring rekenen dan het huidige systeem (twee weken paasvakantie).
- Inhaalweek: Het voorstel om de inhaalweek in te korten en de overige dagen van die week te voorzien als blokperiode kan op een grote gedragenheid rekenen. 89% van de bevroagde studenten is positief over dit idee en slechts 2% van de spreekt zich negatief uit over dit voorstel (overige 9% antwoordt neutraal).

De resultaten van de enquête werden voorgelegd op de Onderwijsraad van 13 februari 2018. Midden mei sprak de Onderwijsraad zich unaniem negatief uit over de hervorming van de academische kalender. Er werd wel een groot draagvlak gevonden voor het pedagogisch project van het activerend leren. Op 1 juni werd dit advies goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de UGent.

5.4.4. Opleidingscommissie master Farmaceutische Zorg

Op de opleidingscommissie master Farmaceutische Zorg van februari werden de studietijdmetingen en de opleidingsevaluaties van 2016-2017 besproken. Ter voorbereiding schreef StuFF een standpunt omtrent studiebelasting, werklast en feedback. Ook werd dieper ingegaan op een aantal specifieke thema's uit de opleidingsevaluaties (zie bijlage 7.6).

5.4.5. Focusgroep GFK, Interdisciplinaire oefening zorgstrategie en stageterugkomdagen

Een aantal specifieke vakken uit het opleidingsprogramma van de tweede master werden apart besproken op feedbackmomenten. StuFF dankt de opleiding en beroepsvereniging KOVAG voor de uitnodiging tot deelname aan volgende feedbackmomenten.

Het stage-onderdeel 'Geïntegreerde Farmaceutische Kennis' (GFK, master Farmaceutische Zorg en Geneesmiddelenontwikkeling) werd in februari geëvalueerd in een focusgroep. Twee OC-leden (één student van

iedere masteropleiding) waren aanwezig en discussieerden mee over de optimalisatie van de oefening (standpunt zie bijlage 7.7).

Het vak 'Geïntegreerde medicatiebegeleiding en –bewaking' (2e master Farmaceutische Zorg) omvat de module 'Interdisciplinaire oefening zorgstrategie'. Deze oefening focust op de interprofessionele samenwerking in de organisatie van de gezondheidszorg. Eind mei vond er een feedbackvergadering plaats. StuFF formuleerde hiervoor haar standpunt omtrent de betreffende module (zie bijlage 7.8).

Eind augustus organiseerde de beroepsvereniging KOVAG een vergadering om de stageterugkomdagen (2^e master) te evalueren en het programma voor academiejaar 2018-2019 vast te leggen. Een StuFF-lid dat tevens stagiair was afgelopen academiejaar, was hierbij aanwezig. Iedere stagiair vulde op de laatste stageterugkomdag een beoordelingsformulier in dat als basis diende voor de discussie. Ook tips en opmerkingen die studenten aanhaalden, werden goed onthaald. Daarnaast werd concreet gestalte gegeven aan het programma voor 2018-2019, dat voor het eerst een samenwerking zal zijn tussen de verschillende beroepsverenigingen (BAF, KAVA, KLAV en KOVAG).

5.4.6. Peerleerbezoek

Op woensdag 28 februari 2018 vond een peerleerbezoek plaats aan onze faculteit. Een peerleerbezoek kan gezien worden als een interne visitatie, waarbij de opleiding bezocht wordt door een team van drie UGent professoren, één studentenvertegenwoordiger en één externe vakinhoudelijke expert. Het team ontmoet o.a. lesgevers, studenten, alumni en stelt (kritische) vragen m.b.t. het onderwijs(beleid) van de opleiding. Het doel van deze gesprekken is om na te gaan welke de positieve punten, alsook eventuele werkpunten zijn van de opleiding en hoe deze werkpunten zouden kunnen bijgestuurd worden.⁵ StuFF nodigde een representatieve groep bachelor- en masterstudenten uit (in totaal 17) om deel te nemen aan het gesprek met het team: GIT-studenten, modeltrajectstudenten, studenten die op Erasmus gegaan zijn, StuVers etc. Het rapport met de bevindingen van het peerleerteam werd eind augustus toegelicht en besproken op de opleidingscommissies van de master.

5.5. Vertegenwoordiging binnen de GSR

Iedere facultaire studentenraad is vertegenwoordigd op de AV van de GSR via een mandataris die stemrecht heeft. De AV komt driewekelijks bijeen. De GSR richt ook werkgroepen in met als doel adviezen te formuleren die dan voorgelegd kunnen worden aan de AV ter goedkeuring. StuFF was afgelopen academiejaar vertegenwoordigd op de werkgroep Extern, die geleid werd door het bestuurslid Extern van de GSR. De klemtoon ligt hier voornamelijk op de vertegenwoordiging van studenten binnen de Gentse Associatie Studentenraad (GAST), de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en StuGent, het overlegorgaan met de stad Gent en de hoger onderwijsinstellingen. Dit jaar werd ook het facultaire buddyprogramma opgestart, een initiatief dat uitgaat van het Duurzaamheidskantoor, de Beleidscel Diversiteit en Gender en de GSR. Het facultaire buddyprogramma heeft als concept 'students-for-students'. Een buddy is een geëngageerde student die extra ondersteuning biedt en het eerste aanspreekpunt is bij vragen of moeilijkheden die een inkomende student heeft. Op die manier kan de academische integratie van vluchtelingen, migranten en internationale studenten bevorderd worden. In

---

⁵ <https://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/onderwijsbeleid/doelstellingen/kwalliteitszorg/peerleer.htm>
(laatst geraadpleegd op 13/09/2018)

april/mei startte de zoektocht naar buddy's. Vijf StuFF-leden gaven zich hiervoor op. Vanaf academiejaar 2018-2019 zal dit buddy-programma verder geïmplementeerd worden.

5.6. Vertegenwoordiging binnen VFSO

Het Vlaams Farmaceutisch Studenten Overleg (VFSO) is de overkoepelende organisatie van Vlaamse farmaciestudenten. VFSO organiseert symposia, bedrijfsbezoeken, trainingen en workshops rond hot topics uit de farmaceutische wereld. Via de Farma Career Day krijgen studenten de mogelijkheid om meer te weten te komen over de jobmogelijkheden in de farmaceutische sector. Daarnaast vertegenwoordigt het VFSO de Vlaamse farmaciestudent op nationaal en internationaal vlak. Vlaamse farmaciestudenten krijgen ook de kans om deel te nemen aan internationale congressen die georganiseerd worden door EPSA (European Pharmaceutical Students' Association), de overkoepelende vereniging van Europese farmaciestudenten.⁶

Het VFSO is een vzw die bestaat uit werkende leden, het VFSO team (Raad van Bestuur en DB), subcomités, alumni en toetredende leden. De werkende leden vertegenwoordigen de Vlaamse farmaciestudenten van de vier Vlaamse faculteiten Farmaceutische Wetenschappen (VUB, KU Leuven, UGent en UAntwerpen). De werkende leden van elke faculteit bestaan uit de voorzitter van de lokale faculteitskring en een studentenvertegenwoordiger.⁷ Indien de desbetreffende faculteit geen studentenraad heeft, dan wordt deze stem ook toegekend aan de lokale faculteitskring. StuFF heeft sinds AJ 2017-2018 een extra studentenvertegenwoordiger toegevoegd aan het DB die de functie 'VFSO-afgevaardigde' op zich neemt. De VFSO-afgevaardigde heeft als werkend lid stemrecht op de AV van VFSO, die minimaal tweemaal per jaar samen geroepen wordt door de RvB. De bevoegdheden van de AV staan neergeschreven in de statuten en omvatten onder meer de benoeming van de leden van het DB, goedkeuring van statuten etc.⁸

Tijdens AJ 2018-2019 hoopt StuFF op meer betrokkenheid binnen VFSO, aangezien de gebrekkige communicatie tijdens AJ 2017-2018 een vlotte samenwerking in de weg stond.

6. Contactgegevens

Email: stuff@ugent.be
lotte.deschepper@ugent.be (voorzitter StuFF 2017-2018)
gulsum.gucenmez@ugent.be (voorzitter StuFF 2018-2019)

Website: <https://stuff.ugent.be/>

Facebook: <https://www.facebook.com/StudentenraadFaculteitFarmacie/>

---

⁶ <https://www.vfso.be/doel> (laatst geraadpleegd op 20/09/2018)

⁷ Huishoudelijk reglement van de vzw VFSO, https://docs.wixstatic.com/uqd/b4446a_423d136695e24cfcbbce57e32cd9092f.pdf (laatst geraadpleegd op 20/09/2018)

⁸ Statuten van vzw VFSO, https://docs.wixstatic.com/uqd/b4446a_cae7a83734334d35b2886f9964cdc5c7.pdf (laatst geraadpleegd op 20/09/2018)

7. Bijlagen

7.1. Statuten – versie oktober 2017

Hoofdstuk I- Inleidende/Algemene Bepalingen

Art. 1

§1 De Facultaire studentenraad Farmacie, StuFF, is de facultaire studentenraad van de Faculteit Farmacie.

§2 Opgericht volgens voorwaarden bepaald in het reglement voor financiële ondersteuning van facultaire studentenraden van de Gentse studentenraden.

Art. 2

Het doel en de bestaansredenen van StuFF.

Enkele voorbeelden: verdedigen van de belangen van de studenten, fungeren als overlegplatform, standpunten vormen etc...

Hoofdstuk II – Samenstelling

Afdeling I – Algemene Bepaling

Art. 3

De Facultaire Studentenraad Farmacie bestaat uit een Algemene Vergadering en een Dagelijks Bestuur (DB).

Afdeling II – De Algemene Vergadering

Art. 4

De Algemene vergadering bestaat uit de studentenvertegenwoordigers die zetelen in de faculteitsraad van de Faculteit Farmacie, de studentenvertegenwoordigers die zetelen in de commissies en raden, klas/jaarverantwoordelijken van de faculteit. Alle studenten die aan deze voorwaarde(n) voldoen en op de vergadering aanwezig zijn, hebben stemrecht.

Art.5

Alle studenten die ingeschreven zijn in een bachelor- of masteropleiding aan de Faculteit Farmacie mogen aanwezig zijn op de AV. Studenten die tweemaal een Algemene Vergadering bijgewoond hebben, hebben stemrecht vanaf de derde vergadering.

Afdeling III- Dagelijks Bestuur: functieomschrijving:

Art.6

§1 Voorzitter

§2 Ondervoorzitter

§3 Secretaris

§4 Penningmeester

§5 Communicatieverantwoordelijk (PR)

§6 De Functie van voorzitter en ondervoorzitter zijn niet cumuleerbaar.

Art.7

De ondervoorzitter fungeert als plaatsvervanger wanneer de voorzitter afwezig is.

Art.8

In uitzonderlijke situaties kan een extra studentenvertegenwoordiger aan het Dagelijks Bestuur worden toegevoegd, mits goedkeuring van de Algemene Vergadering, zoals afgevaardigde van VF50.

Art.9

Het mandaat van de (onder)voorzitter duurt 1 academiejaar.

Afdeling IV – Dagelijks Bestuur: Verkiezingen

Art.10

§1 Het mandaat van voorzitter wordt verkozen met tweederde meerderheid. De aftredend voorzitter kan het DB tot de aanvang van het nieuwe academiejaar raad geven indien nodig. De overige mandaten binnen het DB worden verkozen met een gewone meerderheid (helft plus één).

§2 Bij de verkiezingen wordt er altijd gestemd via geheime stemming.

Art.11

Het Bestuur wordt verkozen op de laatste Algemene Vergadering van het lopende academiejaar. De ambtstermijn van de bestuursleden begint op 1 juli en eindigt op 30 juni. De Algemene Vergadering beslist eerst voor welke functies (zoals bepaald in art. 6) er een bestuurslid verkozen zal worden. Kandidaten voor deze functies dienen zich hierna te melden met een (mondelijke) kandidatuur en te antwoorden op vragen van de Algemene Vergadering. Vervolgens kiest de Algemene Vergadering voor elke functie een bestuurslid: heeft geen van de kandidaten een meerderheid van de stemmen dan wordt een tweede stemronde tussen de 2 kandidaten met het hoogste aantal stemmen gehouden.

Art.12

§1 Bij ontslagname door de leden van het DB worden op de eerstkomende AV nieuwe verkiezingen voor het desbetreffende mandaat georganiseerd door de raad.

§2 Afzetten van DB-leden (motie van wantrouwen):

Een motie van wantrouwen tegen de voorzitter of andere leden van het DB of een verzoek tot uitsluiting van een lid, moet schriftelijk of via e-mail ingediend worden bij alle leden van het DB, uitgezonderd deze waarop de motie betrekking heeft, waarna de voorzitter dit punt op de agenda van de volgende AV plaatst en de betrokkene op de hoogte brengt. Wanneer de motie betrekking heeft op de voorzitter dan gebeurt dit door de voorzitter ad interim, aangesteld door het DB, die tevens de desbetreffende vergadering voorziet. De motie van wantrouwen of het verzoek tot uitsluiting dient vergezeld te zijn van een substantiële schriftelijke motivering. De AV ontvangt ten laatste vierentwintig uur voor de aanvang van de volgende vergadering een afschrift van de schriftelijke motivering. Zo niet wordt de motie of het verzoek verdaagd tot de daaropvolgende AV. Op de AV die volgt op het indienen van de motie van wantrouwen of verzoek tot uitsluiting wordt deze motie of verzoek gemotiveerd waarna kan overgegaan worden tot een stemming bij tweederdemeerderheid zoals gespecificeerd onder artikel 10. Bij een motie van wantrouwen tegen het volledige DB wordt de vergadering voorgezeten door de oudste natuurlijke persoon van de AV, niet behorend tot het DB.

Afdeling V – Deelraden en werkgroepen:

Art.13

Indien van toepassing: Eventuele beschrijving van deze organen en hun functie en samenstelling.

Hoofdstuk III – Stemrecht en stemprocedure

Art.14

§1. Een dagelijkse beslissing/advies/nota wordt goedgekeurd met gewone meerderheid van de stemgerechtigde leden. Bij gelijkheid van stemmen krijgt de voorzitter een doorslaggevende stem.

§2. Voor een goedkeuring of wijziging van de statuten is een $\frac{2}{3}$ meerderheid vereist.

Art. 15

§1. Het DB kan bij hoogdringendheid bij consensus een beslissing nemen in naam van de AV. Elke beslissing genomen bij hoogdringendheid wordt op de volgende AV gemotiveerd.

§2. De AV kan volmacht geven aan de voorzitter. Dit op voorwaarde dat de neutraliteit wordt gerespecteerd. Een overzicht van alle beslissingen per delegatie wordt voorgelegd op de eerstvolgende AV.

Art.16 Staking van de stemmen:

§1. Bij een gewone meerderheid:

§1.1 zowel het aantal voorstemmen als het aantal tegenstemmen is kleiner dan de helft van het totaal aantal uitgebrachte stemmen.

§1.2 het aantal voorstemmen is gelijk aan het aantal tegenstemmen.

§2. Bij een tweederde meerderheid:

§2.1 het aantal voorstemmen kleiner dan tweederde van het totaal aantal uitgebrachte stemmen en het aantal tegenstemmen kleiner of gelijk aan éénderde van het totaal aantal uitgebrachte stemmen

§2.2 het aantal tegenstemmen kleiner dan $\frac{2}{3}$ van het totaal aantal uitgebrachte stemmen en het aantal voorstemmen kleiner of gelijk is aan $\frac{1}{3}$ van het totaal aantal uitgebrachte stemmen.

§3 Tweede stemronde: In geval van staking van stemmen volgt er een tweede stemronde. In de tweede stemronde worden de onthoudingen en ongeldige stemmen niet meer meegerekend in het totaal aantal uitgebrachte stemmen. Een voorstel is goedgekeurd in de tweede stemronde als het de vereiste meerderheid haalt. Haalt het voorstel in deze tweede ronde niet de vereiste meerderheid, dan wordt het voorstel verworpen. Als in de tweede stemronde de som van het aantal tegenstemmen en het aantal onthoudingen en ongeldige stemmen minstens tweederde van de som van het totaal aantal uitgebrachte stemmen en het aantal onthoudingen en ongeldige stemmen bedraagt, dan wordt het voorstel verworpen. In geval van staking van stemmen in de tweede stemronde, wordt het betreffende voorstel opnieuw geagendeerd op de volgende Algemene Vergadering.

§4 Verdaging van de stemming: Een vijfde van de leden of twee DB-leden of een meerderheid van de aanwezige raadsleden kunnen vragen een stemming te verdagen tot de volgende vergadering teneinde de mening te vragen van andere, niet-aanwezige studenten van de Faculteit Farmacie. Deze vraag moet gesteld worden voor de eigenlijke stemprocedure is ingezet en kan de volgende vergadering niet opnieuw ingeroepen worden voor het betreffende agendapunt.

Hoofdstuk IV – Slotbepaling

Art 17

De leden van het DB worden geacht op de hoogte te zijn van de statutaire bepalingen.

7.2. Nabespreking werkgroepvergadering RD-SRS

In de kaders worden de opmerkingen en tips uit de evaluatie vermeld. Daaronder staat het gemeenschappelijk standpunt van de studentenraden.

Jurering gebaseerd op interesse jurylid (Wat zijn de criteria?)

Afgelopen editie waren er

- 6 posters van studenten Honours Programme (H 1-6)
- 46 posters van masterthesisstudenten (M 1-46)
- 44 posters van doctoraatsstudenten (D 1-44)

Volgende prijzen worden uitgereikt door de studentenraden:

- Prijs voor beste poster in categorie Honours Programme
- Prijs voor beste poster in categorie masterthesis
- Prijs voor beste posters in categorie doctoraat

Afgelopen academiejaar gebeurde de jurering daarom als volgt (met het oog op het uitreiken van de prijzen):

H 1-6 M 1-8	2 proffen Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	Voor H: 2 beste selecteren Voor M: de beste selecteren
M 9-22	2 proffen Farmacie	2 beste selecteren
M 23-36	2 proffen Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	2 beste selecteren
M 37-46 D 1-4	2 proffen Farmacie	Voor M: 2 beste selecteren Voor D: de beste selecteren
D 5-18	2 proffen Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	2 beste selecteren
D 19-31	2 proffen Farmacie	2 beste selecteren
D 32-44	2 proffen Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	2 beste selecteren

* Groep A = proffen die M en/of H beoordeeld hebben

→ Kiezen voor H de beste uit de geselecteerde 2.

→ Kiezen voor M de beste uit de geselecteerde 7.

* Groep B = proffen die D beoordeeld hebben → Kiezen voor D de beste uit de geselecteerde 7.

Mogelijke aanpassingen voor volgende editie:

- Een duo met één prof. Farmacie en één prof. Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen.
- Ervoor zorgen dat posters van de Diergeneeskunde zoveel mogelijk beoordeeld worden door proffen van Diergeneeskunde (in de mate van het mogelijke).

Tip: Posterprijs per faculteit of posterprijs per vakgroep

De studentenraden kiezen ervoor om een posterprijs uit te reiken per categorie (master, Honours Programme en doctoraat) met als belangrijkste motivatie dat de beoordeling op inhoud zo het eerlijkst kan verlopen.

In geval van een posterprijs per faculteit is het moeilijk om voor masterstudenten en Honours Programme studenten te concurreren met doctoraatsstudenten (voor de beoordeling op inhoud).

Een posterprijs per vakgroep is niet haalbaar, voornamelijk omwille van het groot aantal vakgroepen.

Juryleden kregen slechts 4 minuten om een poster te beoordelen en de studenten bijgevolg te weinig tijd om hun onderzoek voor te stellen.

Zeer veel posters = te weinig tijd om ze allemaal te kunnen bekijken.

Tip: voldoende tijd voor jury voorzien en voldoende juryleden ver op voorhand voorzien.

Door de duur van de posterbeurs te verlengen naar 1u30, hopen de studentenraden de wensen van de juryleden (meer tijd om te jureren) en de studenten (meer tijd voor presentatie) tegemoet te komen. Dit zal ook ten goede komen voor bezoekers van de posterbeurs, die op die manier meer tijd hebben om de posters te bekijken.

Editie 2018: 100 posters → 7 duo's van juryleden (14 in totaal). Ieder duo beoordeelt 14 posters. De posterbeurs duurt 60 minuten, dit betekent 4 minuten/ poster.

Editie 2019: Scenario van 120 posters → 10 duo's van juryleden zoeken (20 in totaal). Ieder duo beoordeelt 12 posters. Als de posterbeurs 90 minuten duurt, betekent dit 7,5 minuten/ poster. Dit is bijna een verdubbeling qua tijd per poster in vergelijking met editie 2018.

Maar er moet rekening gehouden worden met volgende opmerking/ tip:

"Posterwalk los van het programma (ook studenten en juryleden moeten mogelijkheid hebben om de rest van het programma te kunnen volgen)"

De opmerking vanuit de juryleden is vermoedelijk als volgt te verklaren: Er was één uur tijd voorzien voor de posterbeurs. Daarna overlegden de juryleden nog samen om de beste poster per categorie te bepalen. In totaal spendeerden de juryleden 1u20 aan het beoordelen van de posters. Daardoor was het voor juryleden niet mogelijk om de lezing van prof. Hofman volledig bij te wonen. De studentenraden beseffen dat ook die tijd in rekening gebracht moet worden. Dit zou betekenen dat theoretisch ongeveer 2 uur voorzien zou moeten worden voor de posterbeurs (1u30 + 20 minuten). Dit is praktisch niet haalbaar in het programma en dus geen optie. Een optie zou kunnen zijn dat ieder juryduo maar één poster selecteert i.p.v. twee posters. Op die manier wordt het aantal posters gehalveerd waaruit dan de winnaar gekozen moet worden.

Hieruit volgt: Indien 80 minuten voorzien worden (voor de posterbeursrondwandeling) en 10 minuten om de finale poster met de juryleden onderling te bespreken, dan betekent dit 6,5 minuten per poster.

De 20 juryleden zullen twee maanden op voorhand gecontacteerd worden met de vraag of ze zouden willen jureren.

Aan de juryleden zal op voorhand meegedeeld worden welke posters zij moeten beoordelen, alsook zal ieder jurylid een link doorgestuurd krijgen naar de abstracts en de posters (via Google Drive). Dit kan ten vroegste een aantal dagen voor het evenement aangezien de deadline voor het indienen van de posters op 25 maart ligt. Op die manier kunnen proffen die zich wensen voor te bereiden, de abstracts en/of de posters op voorhand doornemen.

Onduidelijk wanneer jury bij poster zal passeren

Het klopt dat studenten gedurende de hele posterbeurs aanwezig moeten zijn bij hun poster en daardoor zelf niet kunnen rondlopen. Dit zou verholpen kunnen worden door het schema (zoals hierboven) op voorhand door te sturen naar de studenten (via mail). Op die manier kan er een inschatting gemaakt worden of de jury zal passeren in het begin, midden of einde van de posterbeurs. Een nadeel is dat wanneer de student niet tijdens de poster aanwezig is, bezoekers geen vragen kunnen stellen. Tijdens editie 2018 hingen de posters zeker op vanaf 12u. Er is dus voldoende tijd om de overige posters te bekijken, weliswaar kunnen er geen vragen gesteld worden. De studentenraden besluiten om het concept te houden zoals het is en geen schema door te sturen naar de studenten (en bijgevolg te vragen om gedurende de hele posterbeurs aanwezig te blijven bij de poster).

Tip: Posterwalk los van het programma (ook studenten en juryleden moeten mogelijkheid hebben om de rest van het programma te kunnen volgen)

Iedere bezoeker heeft de mogelijkheid om een posterwandeling te doen op een ander tijdstip dan wanneer de posterbeurs geprogrammeerd staat (aangezien de posters al ophingen vanaf 12u).

Communicatie voldoende op voorhand (via mail, website, toelichting bij de start) betreffende o.a. planning op de dag zelf (vb. Wanneer passeert jurylid aan mijn poster?) + praktische zaken (vb. posterformaat, poster wordt door StuGG/StuFF geprint en opgehangen)

De studentenraden zijn zich bewust van de volgende tekortkomingen en zullen voor volgende editie de nodige aanpassingen doen:

- Expliciet vermelden dat de studentenraden de posters zullen afprinten. Dit werd nu enkel vermeld in de mail die verstuurd werd naar studenten die zich ingeschreven hadden (een week op voorhand), maar zal volgend jaar op het invulformulier komen.
- Hoewel het posterformaat (A0) reeds vermeld stond bij het invulformulier, bleek dat een aantal studenten hun poster niet in het correcte formaat hadden ingediend. Daarom zal voor editie 2018 'A0 verplicht' vermeld worden.
- Expliciet vermelden dat staand formaat verplicht is. De studentenraden gingen er (verkeerdelijk) van uit dat alle posters staand zouden zijn. Liggende posters nemen twee panelen in beslag, wat praktisch moeilijker haalbaar is. Tijdens editie 2018 werden twee posters in liggend formaat ingediend.

- Vele studenten dienden geen abstract in (hoewel hier een specifieke ruimte voor voorzien was). Via persoonlijke mail werden ze hier bijgevolg toe aangespoord. De abstracts worden gebruikt voor de hyperlinks op de site, alsook voor het abstractbook. Aangezien deze noodzakelijk zijn, zal vermeld worden 'abstract verplicht'.

- De studentenraden kregen de terechte vraag of er een sjabloon voorzien wordt met de voorgedrukte bovenbalk, of het de bedoeling is dat de UGent huisstijl gevolgd wordt. De studentenraden hebben toen het volgende geantwoord: 'We hebben geen voorwaarden gesteld voor de opmaak van de posters. De UGent huisstijl mag zeker gevolgd worden, maar is geen verplichting.' De studentenraden staan hier nog steeds achter. Om gelijkaardige vragen bij volgende edities te vermijden, zal bij het invulformulier vermeld worden 'geen verplichtingen qua lay-out en sjabloon'.

Tip: Nadruk leggen op lay-out en presentatie skills, minder op inhoud gezien de grote variëteit aan thema's (gefaseerde jurering: eerst op lay-out, daarna op presentatie)

Tijdens editie 2018 gebeurde de jurering als volgt: Juryleden konden iedere poster beoordelen op onderzoek, posterdesign en presentatie (3 afzonderlijke scores). Daarnaast was er een vak voorzien voor totaalscore, alsook een vak voor opmerkingen (zie figuur 1). De studentenraden hebben niet vastgelegd welk gewicht toegekend moest worden aan de drie onderdelen (in de veronderstelling dat ieder onderdeel evenveel meetelt). Pas tijdens de evaluatie van 5 juli wordt ingezien dat het mogelijk is dat voor het ene duo het ene onderdeel mogelijks meer heeft doorgewogen dan voor het andere duo. Echter, achteraf⁹ blijkt dat slechts een minderheid van de juryleden de voorgestelde beoordelingswijze gevolgd heeft en scores toegekend heeft. De overige proffen werkten via andere methodes (zonder scores, bv. met gradaties). De studentenraden menen dat iedere prof. en ieder duo vrij is hierin zijn/haar keuze te maken en dat de manier van beoordelen niet opgelegd moet worden. Desalniettemin zal ook volgend jaar hetzelfde formulier voorzien worden (met de score-opdeling) om de juryleden de mogelijkheid te bieden om te beoordelen m.b.v. scores.

A	B	C	D	E
Code	Last name	First name	Title	Opmerkingen
H01	Abdollahi	Behnam	ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF MONOLITHIC RESTORATIONS IN INDIRECT RESTORATIVE DENTISTRY	
H02	Alighieri	Cassandra	ORAL HABITS IN CHILDREN WITH CLEFT LIP AND/OR PALATE - A PILOT STUDY -	

F	G	H	I
Score onderzoek	Score posterdesign	Score presentatie	Totaalscore

Figuur 1: beoordelingsformulier editie 2018

⁹ Achteraf, zijnde 5 juli 2018, bij het bekijken van de scorebladen van de juryleden. Slechts 7 formulieren (m.a.w. de helft) werden bewaard. Eén prof. (van de 7) kende scores toe.

Extra (aanpassing vanuit de studentenraden)

Momenteel komen alle posters en invulformulieren terecht bij de studentenraden via 'SOS@StuGG.be'. Er zal een nieuw emailadres aangevraagd worden, namelijk 'SRS@UGent.be'. Dit zal dan ook gewijzigd worden op de site. Bijkomend voorstel voor wijziging:

Vragen i.v.m. posterbeurs: SRS@UGent.be

Overige vragen: Charlotte Crokaerts

Discussiepunt: poster groeperen per thema (basic sciences, clinical sciences, health sciences, therapeutical/diagnostic sciences)

Na overleg wordt besloten dat er geen opdeling zal gemaakt worden per thema. Het is immers voor studenten niet evident is om 120 posters (streefdoel) op te delen in categorieën, zeker gezien de periode tussen deadline van indienen en RD-SRS kort is. Bovendien wensen de studentenraden de grote categorieën masterthesis, Honours Programme en doctoraat te behouden, zodat het voor de juryleden overzichtelijk blijft. Indien de opdeling gemaakt wordt, betekent dit 12 categorieën. De grootte van de categorieën zal bovendien sterk wisselen (bv. werden slechts 6 posters ingediend voor Honours Programme).

Discussiepunt: Nood aan een selectie van posters?

De studentenraden zijn het erover eens dat er een noodzaak is voor een inschrijvingsstop bij 120 posters omwille van onderstaande redenen.

Als belangrijkste argument geldt dat wanneer expliciet vermeld wordt dat er een inschrijvingsstop is, de studentenraden hopen dat studenten hun poster vroeger indienen. Tijdens editie 2018 diende 70% van de studenten hun poster in op de dag van de deadline. Dit betekent dat er in de week voor het evenement heel veel tijd ingestoken moet worden om de posterbeurs voor te bereiden (ordenen van posters en abstracts). Dit jaar viel de deadline in de paasvakantie, waardoor studenten die dit organiseerden hier meer tijd konden insteken dan tijdens een lesweek. De deadline vroeger leggen is geen optie, omdat studenten dan nog minder ver zitten in hun onderzoek. Indien de inschrijvingsstop op 120 ligt, is het voor de 20 juryleden praktisch haalbaar om de posters te beoordelen binnen anderhalf uur (zie hoger).

Indien er niet met een inschrijvingsstop gewerkt wordt, zijn er twee mogelijkheden.

Een eerste mogelijkheid is om alle posters te aanvaarden. Het aantal posters zou theoretisch kunnen oplopen tot 140 à 150 (wegens deelname van diergeneeskunde). Dit is voor de studentenraden niet haalbaar om te verwerken in de week voor het evenement. Ook qua opzetten van de panelen is dit niet evident. 17 studenten hebben tijdens editie 2018 drie uren doorgewerkt (8u30 – 11u30) om alle panelen op te stellen en de 96 posters op te hangen. Aangezien er aan de faculteit Farmacie die dag geen lessen plaatsvinden, was het mogelijk dat studenten van de Farmacie meehielpen met de opbouw. Wanneer alles de dag ervoor moet opgezet worden (03/04/2019), zullen de studentenraden minder studenten kunnen motiveren om mee te helpen (gezien er lessen en practica zijn). Daarnaast, als de studentenraden niet weten hoeveel posters we zullen ontvangen, is het moeilijker offertes te laten opmaken bij copycenters, alsook om een budgetaanvraag in te dienen bij de GSR (aangezien de studentenraden de posters afprinten en bijgevolg financieren). Na een 10-tal copycenters

gecontacteerd te hebben (editie 2018) werden posters geprint aan €15,7 per stuk. De studentenraden zijn zich ervan bewust dat deze prijs volgende editie lager zal moeten zijn.

Wanneer er een inschrijvingsstop is bij 120 posters, moet het mogelijk zijn al deze posters op te hangen op de locatie van 2018 (in de gang). Er was immers nog een beperkte hoeveelheid ruimte over. Op die manier hoeft er geen tent geplaatst te worden. Indien er geen inschrijvingsstop is, bestaat de mogelijkheid dat er 140 posters zijn. Deze kunnen niet allemaal opgehangen worden in de gang, bijgevolg is extra ruimte (onder de vorm van een tent bv. noodzakelijk). Het exacte aantal posters zal pas gekend zijn op 25 maart. Dit is te laat indien dan nog een tent moet aangevraagd worden, menen de studentenraden.

Een tweede mogelijkheid is om een selectie te maken van de beste posters en zo het aantal posters te reduceren tot 120. Voor studenten is dit niet mogelijk om posters correct naar waarde te schatten binnen de beperkte tijd die er is (deadline voor indienen is 25 maart, SRS-RD is op 4 april 2018). Dit is bijgevolg geen optie.

Kortom, de studentenraden begrijpen de opmerking van de werkgroep dat iedereen de kans moet krijgen om zijn/ haar poster voor te stellen. Echter moet dit voor de studenten die dit organiseren, haalbaar blijven om dit te kunnen bolwerken (naast de verplichtingen voor onze studies).

7.3. Standpunt m.b.t. het invoeren van een ijkingstoets of (niet-bindende) toelatingsproef voor toekomstige farmaciestudenten.

In het eerste jaar van de bacheloropleiding Farmacie ligt de klemtoon op het verwerven van algemene basissetenschappelijke kennis (wiskunde, fysica, chemie en biologie). Het studieprogramma van het eerste jaar is zodanig opgesteld dat instromende studenten met een grote verscheidenheid in voorkennis op vergelijkbaar niveau gebracht worden.¹⁰ Desalniettemin is StuFF voorstander van een niet-bindende ijkingstoets voor studenten die de opleiding farmacie wensen aan te vatten. Idealiter peilt de ijkingstoets naar kennis en inzicht in wiskunde, chemie en fysica. Naar het voorbeeld van de KU Leuven en Universiteit Antwerpen lijkt het zinvol om ook basisvaardigheden rond informatieverwerking van wetenschappelijke literatuur en het interpreteren van grafische voorstellingen aan bod te laten komen.¹¹

Volgende argumenten pleiten in het voordeel van de student. Ten eerste geeft de ijkingstoets een realistisch beeld van de verworven vaardigheden uit het secundair onderwijs. Uit het resultaat en de bijhorende feedback kan blijken of de student het verwachte instapniveau bereikt heeft en de studiekeuze haalbaar is. Indien de toets aangeeft dat de student bepaalde vaardigheden onvoldoende beheerst, moet de kans geboden worden om de kennis op te frissen en bij te spijkeren a.d.h.v. een zomercursus. Momenteel wordt er reeds een vakantiecursus chemie georganiseerd die zich richt tot studenten die geen wetenschappelijke richting gevolgd hebben in het secundair onderwijs, of anders gezegd, voor studenten die wekelijks één uur chemie of twee uur natuurwetenschappen hebben gehad.¹² Het volgen van vakantiecursus kan ervoor zorgen dat de student beter voorbereid en met meer zelfvertrouwen aan de opleiding start. Bij een onvoldoende score op de ijkingstoets, zal ook de drijfveer groter zijn om tijdens het academiejaar de leerstof goed bij te houden en meer inspanningen te leveren om het vereiste niveau te bereiken. Aangezien de student in een vroeg stadium gestimuleerd wordt, impliceert dit een grotere slaagkans. De kanttekening moet wel gemaakt worden dat de slaagkans een multifactorieel gegeven is en studiegedrag, inzet en motivatie belangrijke garanties zijn voor een succesvolle studie. Een ijkingstoets zal deze aspecten niet meten, in tegenstelling tot de SIMON-test die in het secundair onderwijs kan afgenomen worden.

KU Leuven en Universiteit Antwerpen organiseren voor toekomstige farmaciestudenten enkel een ijkingstoets in juli, in tegenstelling tot enkele andere studierichtingen waarvoor ook een ijkingstoets aangeboden wordt begin september.¹³ StuFF vindt het zinvol om een ijkingstoets af te nemen op twee tijdstippen, zodat studenten die later inschrijven eveneens de ijkingstoets kunnen afleggen. Er moet echter nog voldoende tijd zijn om te remediëren of de studiekeuze bij te stellen alvorens het academiejaar start.

StuFF meent dat de ijkingstoets niet verplicht moet worden. Gemotiveerde studenten die hun kennis en inzicht willen testen, zullen sowieso deelnemen. Wie niet geïnteresseerd is om te weten of hij het instapniveau bereikt heeft, hoeft niet deel te nemen. Op die manier wordt de verantwoordelijkheid bij de student gelegd. Kortom, StuFF is overtuigd van de meerwaarde van een niet-verplichte en niet-bindende ijkingstoets. Op basis van de resultaten en feedback is een betere voorbereiding op de opleiding mogelijk.

---

¹⁰ Visie en leerresultaten van de opleiding, opleidingsportfolio bachelor in de Farmaceutische Wetenschappen

¹¹ <https://www.ijkingstoets.be/info.php?toets=fa> (laatst geraadpleegd 10/12/2017)

¹² <https://www.ugent.be/fw/nl/voor-toekomstige-studenten/vakantiecursuschemie.htm> (laatst geraadpleegd 10/12/2017)

¹³ <https://www.ijkingstoets.be/> (laatst geraadpleegd 10/12/2017)

7.4. Kosten

7.4.1. 1^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen

Labojas	€36
Labobril	€12
Spatel	€4
Peer	€10
TOTAAL LABOMATERIAAL:	€62

VAK	LESMATERIAAL
Fysica I	€5 (slides) + €75 (handboek)
Plantkunde	€15
Dierkundige cel- en weefselbiologie	€8 (cursus) + €8 (practicum)
Algemene Anorganische Chemie I	€14 (cursus) + €5 (practicum)
Organische Chemie	€18 (cursus) + €5 (practicum) + €77 (handboek, aangeraden)
Wiskunde	€48 (handboek)
Fysica II	€79 (handboek)
Algemene Anorganische Chemie II	€14
Anatomie en Fysiologie van de mens	€8
Inleiding tot geneesmiddelenontwikkeling	€7
TOTAAL (inclusief labomateriaal):	€448

7.4.2. 2^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen

VAK	LESMATERIAAL
Farmacokinetiek	€12
Fysiologie en Pathofysiologie	€7
Statistiek en Farmaceutische Data-analyse	€12
Biochemie en Biofysica I	€90 (handboek)

	slides = gratis
Algemene Analytische Chemie	€15 (cursus) + €5 (practicumnota's)
Ziekteleer	€20
Biochemie en Biofysica II	slides = gratis
Inleiding tot Farmaceutische Medicinale Chemie	€20
Fysicochemie van het geneesmiddel	€17 (cursus + practicumnota's)
Fytochemie en Farmacognosie	€10 (cursus) + €6 (practicumnota's + plantentuin)
Analytische Instrumentele Chemie	€13
TOTAAL:	€227

7.4.3. 3^e Bachelor Farmaceutische Wetenschappen

VAK	LESMATERIAAL
Bromatologie	€12
Algemene Microbiologie	€10 (zelf af te drukken)
Medische Biochemie	€25
Bio-analytisch Practicum	€5 (zelf af te drukken)
Farmaceutische Bachelorproef	slides zelf af te drukken
Medicinale Chemie	€40
Farmacologie	€14
Artsenijbereidkunde	€17 (cursus) + €22 (practicumnota's)
Algemene toxicologie	€12
TOTAAL:	€157

Kostprijs bachelor: €832

7.4.4. 1^e Master Farmaceutische Zorg (exclusief kosten voor Erasmus, beurs voorzien)

VAK	LESMATERIAAL
Biotechnologie en proteïnegeneesmiddelen	€15
Immunologie en immunofarmaca	€5
Methodiek en design van klinische studies	€8
Farmacotherapie en farmaceutische zorg I	€21 + €125 (Commentaren Medicatiebewaking)
Dringende geneeskundige hulpverlening	€6
Farmaco-epidemiologie	€6
Infectieziekten en antimicrobiële therapie	€10
Bijzondere voeding	€10
Praktische aspecten van de farmaceutische zorg	€21
Masterproef	€110 (afdruk masterproef) + €20 (afdruk artikels)
TOTAAL:	€357

7.4.5. 2^e Master Farmaceutische Zorg

VAK	LESMATERIAAL
Farmaceutische technologie	€13
Farmaceutische wetgeving en deontologie	€6
Farmacotherapie en farmaceutische zorg II	€17
Geneesmiddelentoxiciteit	€6
Farmaco-economie	€11
Geïntegreerde medicatiebegeleiding en bewaking	€4
2 keuzevakken	€20
Stage met geïntegreerde farmaceutische kennis	€5
TOTAAL:	€82

Kostprijs Master Farmaceutische Zorg: €439

7.4.6. 1^e Master Geneesmiddelenontwikkeling (exclusief kosten voor Erasmus, beurs voorzien)

VAK	LESMATERIAAL
Biotechnologie en proteïnegeneesmiddelen	€15
Immunologie en immunofarmaca	€5
Methodiek en design van klinische studies	€8
Farmacotherapie en farmaceutische zorg I	€21 + €125 (Commentaren Medicatiebewaking)
Dringende geneeskundige hulpverlening	€6
PK/PD in het geneesmiddelenonderzoek	€18
Geavanceerde biotherapieën	€13
Geneesmiddelenanalyse en kwaliteit	€9
Regelgeving van gezondheidsproducten	€10
Masterproef	€110 (afdruk masterproef) + €20 (afdruk artikels)
TOTAAL:	€360

7.4.7. 2^e Master Geneesmiddelenontwikkeling

VAK	LESMATERIAAL
Farmaceutische technologie	€13
Farmaceutische wetgeving en deontologie	€6
Farmacotherapie en farmaceutische zorg II	€17
Beheer van klinische studies	€10
Farmaceutische productieprocessen	€7
2 keuzevakken	€8
Stage met geïntegreerde farmaceutische kennis	€5
TOTAAL:	€66

Kostprijs Master Geneesmiddelenontwikkeling: €426

7.5. Standpunt Academische Kalender (13 december 2016)¹⁴

7.5.1. Hoge werklast

Eén van de voornaamste bekommernissen van de farmaciestudenten is de verhoogde studielast. Reeds nu is de studielast binnen de faculteit bovengemiddeld hoog. De studietijdmetering staat dat farmaciestudenten nu al zo'n 10 à 20 % boven het gemiddelde uitstijgen in vergelijking met andere faculteiten. Daarom vrezen farmaciestudenten dat de overgang naar een modulesysteem en meer activerende werkvormen gecombineerd met het verdwijnen van een blokperiode, de opleiding onwerkbaar zouden maken. Het afschaffen van de blokperiode ontnemt hen de ademruimte om enkele cursussen volledig door te nemen waarvoor ze tijdens het semester nauwelijks tijd hebben.

7.5.2. Leerlijnen

De opleiding aan de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen worden gekenmerkt door leerlijnen: i.e. een logische opvolging van de verschillende opleidingsonderdelen en opbouw van het gehele curriculum waarbij semester na semester een opleidingsonderdeel wordt gegeven dat verderbouwt op de vorige opleidingsonderdelen binnen dezelfde leerlijn. Dit maakt het voor studenten ten eerste duidelijk hoe de opleiding zich ontwikkelt en geeft een overzicht over de gehele opleiding. Dit is een structuur die in een modulesysteem verloren zou gaan en welke nadelig zou zijn voor de studenten.

7.5.3. Practica

De opleiding bestaat naast het theoretische kader, uit betrekkelijk veel practica en laboratoriumwerk. Dit vraagt, naast het uitvoeren van de proeven, veel omkaderende opdrachten. Zo moet er worden voorbereid, verslagen geschreven worden e.d. Dit zorgt voor een zeer hoge werklast, maar vergt ook veel tijd en inspanningen van de student. Aangezien dit dient te gebeuren voor meerdere opleidingsonderdelen, stelt de vraag zich hoe deze in een modulesysteem, al dan niet gecombineerd met jaar- en/of semestervakken, kunnen worden ingepland. Momenteel zijn er te weinig laboratoria om alle studenten op beperkte tijd deze opdrachten te laten uitvoeren.

---

¹⁴ Letterlijk geciteerd uit Standpunt Academische Kalender (13 december 2016), 3.2. Faculteits- en opleidingsgebonden opmerkingen, StuFF, p 15-16, <https://gentsestudentenraad.be/static/files/academischekalender.pdf> (laatst geraadpleegd 26/09/2018)

7.6. Opleidingscommissie master Farmaceutische Zorg

7.6.1. Studielast en werklast (afwijkingen van de studiegids)

Vaststelling voor het vak 'Biotechnologie en proteïne geneesmiddelen': leerstofverwerking toetsafhankelijk is significant hoger.

Alle studenten delen de mening dat het vak 'Biotechnologie en proteïne geneesmiddelen' het meeste tijd vergt tijdens het academiejaar. Alvorens het vak kan ingestudeerd worden, investeren studenten veel tijd in het verwerken van de cursus. Het merendeel van de studenten beluistert hiervoor de opnames van de les (of stukken ervan) opnieuw om de eigen nota's aan te vullen (indien deze niet volledig zijn door het eerder hoge lestempo). Voor dit vak is het erg nuttig om de leerstof tijdens de lesweken goed bij te houden, aangezien de inhoud steeds verder bouwt op wat in de lessen ervoor onderricht is.

Vaststelling voor het vak 'Masterproef': 'Opdrachten' significant hoger.

De studentenraad is niet verbaasd dat de werklast voor de masterproef hoger ligt dan begroot. De student is immers het hele semester bezig met het thésisonderzoek. Naast het plannen en uitvoeren van experimenten tijdens de uren op de faculteit, besteedt de student ook 's avonds en in weekends tijd om wetenschappelijke literatuur door te nemen en onderzoeksresultaten te analyseren en te interpreteren. Het neerschrijven van de bevindingen in de scriptie vergt eveneens tijd. Er kan ook verondersteld worden dat motivatie een belangrijke drijfveer is tijdens het tweede semester. De student zet zich (al dan niet) bewust meer in om tevreden te zijn over het finaal ingeleverde werk.

Vaststelling voor het vak 'Stage met geïntegreerde farmaceutische kennis.': aantal uur per studiepunt is licht hoger dan begroot (afwijking is niet hoger dan 20%).

StuFF steunt het idee van professor Lahousse om *wekelijks een halve dag stage vrij te stellen van routinetaken in de apotheek om zich te verdiepen in een casus/ medicatieschema, de voorbereiding van een taak, opvolging patiëntendossier, een magistrale bereiding.*¹⁵

Nu voert de student de stage-opdrachten uit buiten de stage-uren en worden deze ervaren als belastend aangezien de uitwerking veel tijd vergt. Wanneer de verplichte opdrachten gedeeltelijk tijdens de stage-uren mogen uitgevoerd worden, impliceert dit een vermindering van de werklast. Hierdoor komt de werklast meer in verhouding tot het aantal studiepunten.

Met oog op de evoluerende jobinhoud van de apotheker, is het belangrijk dat toekomstige apothekers bewust een halve dag inplannen om zich te verdiepen in Farmaceutische Zorg. Wanneer de student tijd vrijmaakt om bv. interacties uit te werken, zal hij zich meer bewust worden van de meerwaarde die de apotheker biedt aan de gezondheidszorg. De attitude tot levenslang leren wordt des te meer aangeleerd en de stagiair wordt gestimuleerd om niet te vervallen in de routine (oa. distributie).

---

¹⁵ Idee prof. Lahousse (verslag Opleidingscommissie Master in de Farmaceutische Zorg, 30 november 2017)

Vastelling voor het vak 'Farmacotherapie en Farmaceutische Zorg I en II': leerstofverwerking toetsafhankelijk is licht hoger in de eerste master, toets- of examenvoorbereiding is significant hoger in de tweede master.

Het vak 'Farmacotherapie en Farmaceutische Zorg' wordt in eerste en tweede master als zwaar bestempeld. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het onderdeel 'Farmacotherapie', (meestal) onderricht door gastprofessoren van het UZ Gent. Een basiskennis over de farmacotherapie en de richtlijnen voor de behandeling van specifieke ziektebeelden is noodzakelijk. De studentenraad acht het niet essentieel om dit onderdeel in te perken. Professor Boussey benadrukt steeds dat tijdens het studeren de klemtoon gelegd moet worden op medicatie, de grote richtlijnen, het gebruik en medicatiebegeleiding/advies. In lijn daarmee worden (enkel) deze aspecten op het examen ondervraagd. StuFF meent dat het de verantwoordelijkheid van de student is om bovengenoemde aspecten van farmacotherapie verstandig in te studeren. De commentaar 'Ik heb het gevoel nutteloze details te leren waardoor ik achteraf zelfs de essentie vergeet' (commentaar in document 'resultaten opleidingsevaluaties 2017'), gaat hier dus niet op. De kanttekening moet wel gemaakt worden dat het voor tweede masterstudenten (eerder dan eerste masterstudenten) eenvoudiger is om de meest relevante info voor de apotheker eruit te filteren, aangezien zij reeds stage lopen. Hoogstwaarschijnlijk investeren studenten ook meer tijd in dit vak omdat de inhoud essentieel is om de job van apotheker goed uit te voeren. Studenten zijn bijgevolg meer gemotiveerd.

'We hebben onvoldoende kennis over babyvoeding, dieetproducten, voedingssupplementen (bv. vitamines), sportvoeding, haarverzorging, mondhygiëne etc.' is een vaak gehoorde kritiek onder masterstudenten die stage lopen. Echter begrijpen studenten ook dat het de bedoeling is van het vak om rationeel geneesmiddelengebruik, gebaseerd op wetenschappelijke evidentie, te bespreken. Keuzevakken (Fytotherapie, Alternatieve geneeswijzen etc.) alsook het vak Bijzondere Voeding bieden momenteel een deel van de oplossing. Als er tijdens de lessen 'Farmacotherapie en Farmaceutische Zorg' meer aandacht besteed zou worden aan parafarmacie, meent StuFF dat dit niet ten koste mag gaan van evidence-based medicine. Echter het vak uitbreiden zou ook geen positieve evolutie zijn, aangezien de werklust dan toeneemt. Er kan besloten worden dat de student tijdens de stage die specifieke info m.b.t. parafarmacie best zelfstandig verwerft (door uitleg te vragen aan de stagemeester en door kritisch gesprekken met vertegenwoordigers mee te volgen).

Farmaceutische technologie: les-, labo-, stagevoorbereiding is licht hoger.

Aangezien Farmaceutische Technologie een jaarvak is, houden waarschijnlijk veel studenten de leerstof niet bij tijdens het eerste semester. Daardoor moet er in het tweede semester een extra inspanning geleverd worden om de niet bijgehouden leerstof in te halen, zodat de student opnieuw mee is met de les. Dit zou een verklaring kunnen zijn voor de licht hogere tijd die nodig is om de lessen voor te bereiden. Uit de metingen blijkt ook dat de labovoorbereiding licht hoger is, mogelijks te wijten aan het studeren voor het practicumexamen (bij het begin van de practicum reeks). Ondanks de voorbereidingstijd die de student hierin investeert, is StuFF van mening dat het practicumexamen, dat de gele map en de maximale dosissen ondervraagt, wel degelijk nuttig is.

7.6.2. Evaluatie/ feedback

De masteropleiding scoort erg laag voor tussentijdse feedback op werkstukken en opdrachten (3% voor het nieuwe programma; 36,7% voor het oude programma). Er kan geen verklaring gevonden worden voor de discrepantie tussen de twee programma's. StuFF deelt de mening van de bevroegde studenten en is voorstander

van meer tussentijdse feedback. Concreet vinden studenten het interessant om feedback te ontvangen over volgende mastervakken/opdrachten/onderdelen:

1e master:

- Voor de masterproef zou een lettercode volstaan per onderdeel (inzet en attitude, geschreven werk en mondelinge verdediging). Ook lijkt het studenten nuttig om de tussentijdse evaluatie samen met de begeleider te overlopen. Momenteel gebeurt dit enkel wanneer de student hiervoor initiatief neemt.
- Practicum Biotechnologie en proteïnegeneesmiddelen, dat 25% van het eindcijfer bepaalt. De student zou graag zicht hebben op het behaalde resultaat van het practicum en de mogelijkheid krijgen om de schriftelijke proef te mogen inkijken en feedback te ontvangen in geval van een tegenvallend resultaat.

2e master: Stage: opdeling 'stage in apotheek', 'opdrachten GFK', 'opdrachten Farmaceutische Zorg', 'opdrachten i.v.m. magistrale bereidingen' en 'stage-examen'. De studenten appreciëren de tussentijdse evaluatie. Als deel van het leerproces laat feedback toe om werkpunten aan te pakken en te remediëren indien nodig tijdens de stage.

7.6.3. Specifieke thema's uit opleidingsevaluaties van naderbij bekeken

Leereffect

80% van de studenten antwoordt '(helemaal) akkoord' op de vraag of de opleiding heeft bijgedragen tot kennis van onderzoeksmethoden. Een vergelijkbaar percentage studenten geeft aan dat de student in de opleiding zelf onderzoek leert uitvoeren. Aangezien elke eerste masterstudent in het tweede semester onderzoek doet in het kader van de thesis, zou dit percentage theoretisch 100% kunnen bedragen. Slechts 23% van de studenten antwoordt dat de opleiding creativiteit stimuleert bij de ontwikkeling of toepassing van kennis. StuFF vermoedt dat de studenten onvoldoende de link gelegd hebben tussen creativiteit en thesisonderzoek. Nochtans ligt creativiteit aan de basis voor het genereren van ideeën die dan uitgewerkt worden tijdens het thesisonderzoek. Creativiteit wordt dus voornamelijk gestimuleerd tijdens de masterproef. De lage cijfers kunnen mogelijkst ook te wijten zijn aan de practica uit de bachelorjaren, waar de student eerder een uitvoerende dan creatieve rol heeft. StuFF ziet niet de noodzaak om studenten meer tot creativiteit aan te zetten tijdens de bachelor, aangezien dit tijdens de masterproef aan bod komt.

Didactische aanpak

Slechts 51% van de studenten antwoordt dat er voldoende mogelijkheid is om kennis toe te passen. 60% van de studenten is van mening dat er voldoende mogelijkheid is om vaardigheden te oefenen. Deze vrij lage percentages worden in vraag gesteld voor de master Farmaceutische Zorg. In de tweede master krijgt de student tijdens zijn stage de gelegenheid om alle opgedane competenties en vaardigheden toe te passen in de praktijk. De verschillende opdrachten die tijdens de stage uitgevoerd worden (GFK, Farmaceutische Zorg) zijn eveneens gericht om de verworven farmaceutische en medische kennis te vertalen naar de praktijk.

Internationalisering

De studentenraad beaamt dat farmaciestudenten gestimuleerd worden tot een buitenlandse ervaring. De studenten krijgen immers de kans om een buitenlandse onderzoeksstage te lopen in het kader van de thesis (jaarlijks ongeveer 40 beschikbare plaatsen). Derde bachelorstudenten worden via aankondigingen op Minerva op de hoogte gebracht van de Erasmus infosessie. Tijdens de presentatie wordt alle nodige info verstrekt (bestemmingen, duur van het verblijf, beurs, deadlines, administratie etc.). Het feit dat slechts 31% van de studenten aangeeft dat hij gestimuleerd werd tot een buitenlandse ervaring, wordt als weinig betrouwbaar beschouwd.

Bovendien is het weinig waarschijnlijk dat slechts 20% van de studenten tijdens de opleiding geconfronteerd werd met buitenlandse (gast)professoren en studenten. Voor thuisblijvende thesisstudenten worden er immers gastlezingen gegeven door internationale docenten (Internationalisation@Home). Doordat onze faculteit geen Engelstalige masteropleiding aanbiedt, is het vrij vanzelfsprekend dat er een eerder beperkte instroom is van buitenlandse studenten (met uitzondering van thesis- en doctoraatstudenten). In dat opzicht is het mogelijk dat slechts weinig studenten in contact komen met buitenlandse studenten.

StuFF is er zich van bewust dat een nauwere samenwerking met VFSO (Vlaams Farmaceutisch Studenten Overleg) noodzakelijk is om EPSA (European Pharmaceutical Students' Association) meer naambekendheid te geven onder Gentse farmaciestudenten. EPSA geeft studenten de mogelijkheid om deel te nemen aan internationale congressen, die driemaal per jaar georganiseerd worden. Gedurende zo'n internationaal congres zijn er symposia, trainingen en workshops om studenten inzichten te verschaffen in *hot topics* uit de farmaceutische wereld.¹⁶ StuFF is overtuigd van de toegevoegde waarde van zo'n deelname en zal vanaf volgend semester mee promotie maken om internationalisering dichterbij de studenten te brengen.

Ondernemen

'Leer ondernemen' is één van de universiteitsbrede keuzevakken die UGent aanbiedt (3 studiepunten, eerste semester). *Dit opleidingsonderdeel heeft tot doel de student kennis te laten maken met de rol van ondernemers in onze samenleving, en met de belangrijkste succesfactoren voor een startende onderneming. Voor elk van deze aspecten worden telkens de kernbegrippen uiteengezet en behandeld vanuit de praktische werking van een onderneming.*¹⁷ Hoewel dit keuzevak niet specifiek gericht is op startende officina-apothekers, kan ze zeker nuttig zijn als basis. Apothekers die interesse hebben in een overname, kunnen zich verder bekwamen in bijscholing via de beroepsverenigingen. Aangezien de masteropleiding Farmacie laag scoort op vlak van ondernemersvaardigheden (9% van de studenten akkoord dat hij ondernemersvaardigheden leerde), kan de optie geboden worden aan tweede masterstudenten om dit keuzevak op te nemen (naar analogie met het universiteitsbrede keuzevak 'Coaching en diversiteit' dat reeds kan opgenomen worden in het curriculum).

---

¹⁶ <https://www.vfso.be/epsa> (laatst geraadpleegd op 19/12/2017)

¹⁷ Studiefiche Leer Ondernemen, <https://studiegids.ugent.be/2016/NL/studiefiches/E076450.pdf> (laatst geraadpleegd op 18/12/2017)

7.6.4. Participatiegraad voor studietijdmetingen verhogen

Bij de studietijdmetingen van de eerste en tweede master (2016-2017) wordt aangegeven dat de deelnemende studenten representatief zijn voor wat de score betreft voor alle opleidingsonderdelen met uitzondering van de stage. Hiervoor scoren de deelnemers significant hoger dan de niet-participanten. De participatieratio is groter dan één, er waren dus minstens even veel participanten als non-participanten.¹⁸ Toch streeft StuFF naar een hogere participatieratio en zal vanuit de studentenraad gebrainstormd worden hoe de respons verhoogd kan worden. Bij het opstellen van dit document (19 december 2017), zijn er nog geen concrete initiatieven om de bereidheid tot invullen te doen toenemen. In het tweede semester zal hieromtrent advies ingewonnen worden bij de werkgroep Intern van de GSR, die zich oa. bezighoudt met studentenparticipatie. Op die manier kunnen ideeën uitgewisseld worden met andere facultaire studentenraden, om finaal een concreet actieplan op te stellen.

---

¹⁸ UGent Studietijd Monitor, de opleiding Farmaceutische Wetenschappen, p 90, <http://zephyr.ugent.be/courses/WKLFARM/document/DossierWERKLASTfarm2017.pdf?cidReq=WKLFARM> (laatst geraadpleegd op 19 december 2017)

7.7. Focusgroep GFK

7.7.1. Zijn er elementen die moeten blijven zoals ze zijn? Zo ja, waarom?

Relevantie: Casus is goed opgesteld, nuttig voor in de officina en dus relevant voor de praktijk (frequent voorkomende geneesmiddelen, pathologieën en gepolymediceerde patiënt).

Aansluiting op verworven kennis: De opdrachten (bespreek pathologie, richtlijnen, farmacologie, aandachtspunten) zijn zeker afgestemd op de reeds verworven medische kennis. Studenten worden aangezet om bv. over cardiovasculaire geneesmiddelen op te zoeken bij welke indicaties die combinaties worden gebruikt en welke uitzonderingen er daarop zijn bij bv. een diabetespatiënt: welke geneesmiddelen hebben daar de voorkeur.

Vakoverschrijdend werken: Zowel kennis verworven in de vakken farmaceutische technologie (opdracht over formulering/toedieningsvorm), farmacologie en farmaceutische zorg en farmacotherapie zitten verworven in deze opdracht.

Kritisch denken: Studenten worden gestimuleerd om het gebruik van de producten in de apotheek op een kritische manier te benaderen. De opdracht over de cholesteroltest is een zinvolle oefening om kritisch om te gaan met bronnen en op basis daarvan advies te verstrekken aan de patiënt.

Samenwerken: De vraag over de cholesteroltest leende zich het best tot de groepsdiscussie. Het was leerrijk om dit met de medestudenten te bespreken.

Presentatie: interactie: Voor de presentatie was het zeker een meerwaarde dat het interactief was (via TurningPoint), zo worden studenten gestimuleerd om mee te denken. Ook goed dat de distributie van de antwoorden zichtbaar werd.

Uitgewerkte casus ter beschikking gesteld: Goed uitgewerkt.

7.7.2. Zijn er elementen die beter zouden kunnen? Zo ja, waarom zou je dit veranderen en hoe?

Discussieverslag: Voor het gros van de vragen (uitgezonderd de vraag over de cholesteroltest) was er weinig discussie en beperkte de discussie zich tot details. Zo werd er gediscussieerd over wat de ene student niet vermeldde en de andere student wel, dit lijkt compleet nutteloos. Ook waren er onduidelijkheden in welke mate het discussieverslag moest uitgewerkt waren, studenten die eerder het principe 'kort en bondig' volgden, hadden een veel minder uitgeschreven verslag dan studenten die alles schreven wat ze konden vinden.

Grootte van de groepen: 6 à 7 personen in een groep is net wat teveel voor deze opdracht, een 5-tal personen zou genoeg zijn.

Feedback: Er heerste wat verwarring i.v.m. de feedback. Na de presentatie van deel 1 zou via Minerva feedback gegeven worden (zie inleidingsles), maar deze hebben de studenten bij het opstellen van dit document (18/02/2018) nog niet ontvangen .

Leereffect niet in evenwicht met de hoeveelheid tijd die er wordt ingestoken: Weinig bijgeleerd, misschien hier en daar wat minder voorkomende zaken in de casus steken die nog niet in de opleiding zijn voorgekomen? De

taak zou nuttiger kunnen zijn in derde bachelor. Dan wordt al eens kennis gemaakt met de manier van bronvermelding, correct opzoeken en wetenschappelijk schrijven. Dit is een goede oefening voor het schrijven van de thesis.

Individuele voorbereiding en groepsdiscussie: Beter ofwel enkel individueel ofwel enkel in groep. Voordeel van het individuele werk is dat veel wordt bijgeleerd. Nadeel aan de vragen is dat ze zodanig zijn opgesteld dat er weinig te discussiëren valt over de antwoorden en dan streeft dat een beetje zijn doel voorbij. Een mogelijk voorstel is om in het eerste semester enkel een individueel verslag op te stellen en in het tweede semester enkel een groepsverslag. Voordeel van een groepsverslag is dat de eerste stappen samen worden gezet en niet via de pc zodat de student dan leert hoe iemand anders te werk gaat als hij iets dient op te zoeken.

7.7.3. Zijn er elementen die geen meerwaarde hebben? Zo ja, waarom niet?

Individuele casus: Jammer dat hier tijdens dit vak niet verder op ingegaan wordt, zo verliest de opdracht zijn doel wat. Dit in tegenstelling tot het vak 'Geïntegreerde medicatiebegeleiding en medicatiebewaking), waar een casus uit de officina wel besproken wordt in groepjes (tijdens oefenapotheek).

Presentatie: langdradig: Bij lange vragen (en uitgebreide antwoordmogelijkheden) was het niet altijd zinvol dat de vragen luidop voorgelezen werden. Zo kan ook wat tijd bespaard worden, waardoor er meer tijd besteed kan worden aan het uitleggen van de antwoorden. Het kan ook een optie zijn om enkel de interessante vragen te overlopen die in het curriculum nog niet (vaak) aan bod gekomen zijn.

7.8. Interdisciplinaire oefening zorgstrategie

7.8.1. Inleidingsles (UFO)

Getuigenissen van het patiëntenpanel

De aanwezigheid van het patiëntenpanel werd erg geapprecieerd. De patiënten zijn ervaringsdeskundigen van hun chronische ziekte en hun getuigenissen geven een persoonlijke toets aan de interprofessionele oefening. Als zorgverlener krijgen we dankzij de interviews een goed beeld over het ziekte(verwerkings)proces van de patiënten. Het is interessant om te horen met welke problemen de patiënten geconfronteerd worden, welke impact de diagnosestelling had en wat ze belangrijk vinden in het leven. Het is een ideale manier om de 'patiënt achter de ziekte' te leren kennen. De getuigenissen zorgen ervoor dat meteen de link gelegd wordt naar de praktijk en het niet louter om een theoretisch concept gaat. De studenten beschouwen bijgevolg het patiëntenpanel als een meerwaarde.

Infosessie zelf

Aangezien het concept van een zorgpad en – structuur voor de studenten nieuw was, bleven veel studenten na de infosessie achter met vragen. Zo was het moeilijk af te leiden in hoeverre het zorgpad uitgewerkt moest worden. Bijvoorbeeld is het onderwerp 'multimorbiditeit' zeer breed en was het niet duidelijk hoe het af te bakenen. Pas na de vragensessie met het expertpanel (op de voorbereidingsvoormiddag) werden deze vragen opgehelderd. Echter dan bleek dat sommige zaken overbodig waren en herzien moesten worden, waardoor studenten het gevoel hadden niet vanaf de start efficiënt gewerkt te hebben.

Door de vrij lange presentatie 's avonds was het niet optimaal om achteraf met de groep kennis te maken. Iedereen stelde zichzelf snel voor en pas op de eerste voorbereidingsvoormiddag legde iedereen zijn achtergrond en rol uit.

7.8.2. Voorbereidingsvoormiddagen

Qua tijdsbesteding zijn twee voormiddagen ideaal om een zorgpad uit te werken, met elkaar te overleggen en een presentatie in elkaar te steken. Het is positief dat er thuis geen extra werk nodig was om alles tijdig af te ronden.

De mogelijkheid om aan het expertpanel vragen te stellen, heeft een toegevoegde waarde (zie hierboven).

De groepen die naar campus Rommelaere moesten, ervaarden problemen qua organisatie. Geen enkele student was eerder op deze campus geweest en na herhaaldelijk vragen aan mensen die daar werkten, konden ook zij het gebouw en lokaal niet toewijzen. Uiteindelijk werd dan een ander lukraak lokaal genomen voor overleg met de groep.

In bepaalde lokalen was er geen wifi aanwezig (bv. campus Sterre, S8, leslokaal 120.033), in dit geval werd er ook geopteerd om uit eigen beweging naar een ander lokaal op zoek te gaan.

7.8.3. Presentaties en debatten

De presentaties en debatten werden door de studenten als boeiend en leerrijk ervaren. Iedereen is het eens dat de betrokkenheid van de patiënten zeker behouden moet blijven. De patiënten zijn immers ideaal gepositioneerd om mee te reflecteren over de optimalisatie van de dienstverlening. Hun kritische vragen en feedback zijn zeker een meerwaarde om de zorg nog beter af te stemmen op de noden van de patiënt.

De vragen gesteld door het expertpanel waren voornamelijk gericht aan de groep die het zorgpad gepresenteerd had. Het kan een suggestie zijn om een beter evenwicht te vinden en de andere groepen vaker te betrekken in de discussie.

Vele studenten vonden de debatten bij bepaalde onderwerpen wat langdradig, waardoor de focus soms wat verschoven werd. Om minder af te wijken van de essentie zou het een voorstel kunnen zijn om meer algemene vragen te stellen en minder in te gaan op het specifieke zorgpad dat gepresenteerd werd. Ook kan het een mogelijkheid zijn om meer te focussen op hoe de groepen bepaalde problemen binnen een zorgpad zouden aanpakken en hun visie op de door het panel gekende problemen en uitdagingen.

7.8.4. Belang van de oefening

Alle studenten zijn ervan overtuigd dat deze oefening zich uitstekend leent om te leren samenwerken met andere zorgverstrekkers. Aangezien iedereen specialist is in zijn vakgebied, is het de bedoeling om de eigen kennis op een verstaanbare manier over te brengen naar studenten met een andere vooropleiding en zo elkaars sterktes te leren kennen. Het was zeker verrijkend om de visies van de andere studenten te horen en zo tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Op het einde van de oefening had iedereen een goed idee over de plaats van de verschillende disciplines in het zorgpad en werd het duidelijk hoe we elkaar kunnen aanvullen.

Kortom, de studenten ervoeren deze oefening als heel interessant om een theoretisch concept toe te passen in een praktijkgerichte situatie. De oefening wordt aanzien als een meerwaarde om inzicht te krijgen in de organisatie van kwalitatieve zorg, de behoeften van de patiënt en hoe iedere discipline daarbij een rol kan spelen.